

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia

anders.wannberg@regeringskansliet.se

Handläggare

Enheten för miljöhälsa
Daniel Sundvall

Datum

2022-03-07

Vårt ärendenummer

04832-2021

Ert ärendenummer

N2021/02620

En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet (SOU 2021:81)

Sammanfattning

- Folkhälsomyndigheten tillstyrker att bestämmelser om riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer ska föras in i miljöbalken och förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
- Folkhälsomyndigheten avstyrker förslaget att Folkhälsomyndigheten ska få ansvar att utföra riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer. Därmed avstyrker Folkhälsomyndigheten även förslaget att Folkhälsomyndigheten ska ansvara för att övervakningen som ska ingå i riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer även uppfyller relevanta krav i artikel 13 i 2020 års dricksvattendirektiv.
- I övrigt lämnar Folkhälsomyndigheten inga synpunkter på förslagen i remissen.

Generella kommentarer

Folkhälsomyndigheten ser positivt på de möjliga effekter införandet av bland annat en riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet kan medföra. Tillgång till rent och hälsosamt dricksvatten är en av flera grundläggande förutsättningar för en god och jämlik hälsa.

En utmaning relaterad till vattenförvaltningen och dricksvattenförsörjningen är det stora antalet myndigheter och aktörer som är involverade på olika sätt i dricksvattenfrågorna. Folkhälsomyndigheten vill i det sammanhanget lyfta vikten av styrning och att myndigheternas roller är så tydligt utformade som möjligt.

10.5.4 Ett nytt bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bör införas i 9 kap. miljöbalken

Folkhälsomyndigheten tillstyrker utredningens förslag att placera bestämmelser om riskbedömning avseende fastighetsinstallationer i miljöbalken.

Folkhälsomyndigheten bedömer att bäst korrelation föreligger mellan miljöbalkens hälsoskyddsbestämmelser och innebörden av riskbedömningar av fastighetsinstallationer. Vidare instämmer myndigheten i utredningens bedömning om att bestämmelserna i 9 kap. miljöbalken är inriktade på användning av byggnader samt kopplingen till objektburen smitta innebär att miljöbalken utgör en lämpligare placering än exempelvis livsmedels- eller plan- och bygglagstiftningen.

10.5.4 Riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer

Folkhälsomyndigheten har en begränsad verksamhet och kompetens kring frågor som rör dricks- och tappvatten. Även om fastighetsinstallationer och dess påverkan på vattenkvaliteten enligt gällande rätt kan omfattas av tillsyn enligt hälsoskyddsbestämmelserna i miljöbalken, är det ett område som idag utgör en mycket liten del av Folkhälsomyndighetens tillsynsvägledning inom hälsoskyddsområdet. Specifika frågor om fastighetsinstallationer är således ett mycket perifert område för myndigheten. Folkhälsomyndigheten avstyrker därför utredningens förslag om att Folkhälsomyndigheten ska få ansvar att utföra riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer.

Folkhälsomyndigheten anser istället att Livsmedelsverket bör få ansvaret att utföra riskbedömning avseende fastighetsinstallationer samt tillhörande ansvar för övervakning. Oberoende hur den slutliga utformningen av lagstiftningen kopplad till det nya dricksvattendirektivet utformas, kan Folkhälsomyndigheten fortsatt bistå med kompetens i den verksamhet som ligger inom myndighetens nuvarande uppdrag. Myndigheten förstår visserligen utredningens argumentation om att den lagtekniska konstruktionen med Livsmedelsverket som ansvarig myndighet enligt miljöbalken kan kännas främmande. Folkhälsomyndigheten anser dock att vinsterna med ett ännu mer koncentrerat och samordnat ansvar hos Livsmedelsverket samt fördelen med upparbetad kompetens gällande dricksvatten överväger de juridiska utmaningarna att samtidigt placera regleringen i miljöbalken.

En ordning med Livsmedelsverket som ansvarig myndighet, bör generera mindre långtgående konsekvenser och vara mer resurseffektivt, än att permanent utöka ansvaret för myndigheten. I förlängningen leder utredningens förslag, enligt Folkhälsomyndighetens bedömning, till att myndigheten måste bygga upp nya funktioner och i viss mån prioritera ned annan befintlig verksamhet.

Därtill bör det också vara mer resurseffektivt att placera ansvaret hos en myndighet som redan har tillsynsvägledningsansvar för exempelvis de delar som gäller distributionsanläggningen och dess rörledningar samt vattenkvalitet. Följaktligen har Livsmedelsverket därmed en bred kontaktyta gentemot exempelvis

dricksvattenproducenter, verksamhetsutövare samt analysverksamheter, vilket Folkhälsomyndigheten anser kan underlätta riskbedömningen. En parallell till detta är det regeringsuppdrag om nationell laboratorieförmåga för dricksvattenanalyser vid kris och höjd beredskap (dnr. N2020/01925/DL och N2019/02372/DL), där Folkhälsomyndigheten har bedömt att Livsmedelsverket bör få ett samlat ansvar.

Även för de kommunala tillsynsmyndigheterna innebär detta förslag en ytterligare part att rapportera uppgifter till. Det vore lämpligare och mer resurseffektivt att de kommunala tillsynsmyndigheternas rapportering begränsades till samma myndighet som i frågor om dricksvatten.

15.3 Övervakning av dricksvatten och bristande iakttagande av parametervärden

Med anledning av ställningstagandet ovan avstyrker Folkhälsomyndigheten även förslaget om att Folkhälsomyndigheten ska ansvara för att övervakningen som ska ingå i riskbedömningen avseende fastighetsinstallationer även uppfyller relevanta krav i artikel 13 i 2020 års dricksvattendirektiv.

22.3.2 Kostnader

Mot bakgrund av pandemins nuvarande och framtida påverkan i form av utökade uppgifter för Folkhälsomyndigheten, avseende såväl direkta som uppföljande åtgärder, anser myndigheten att det utökade ansvaret för riskbedömning av fastighetsinstallationer inte är möjligt inom nuvarande ramanslag. För det fall Folkhälsomyndigheten skulle få ett utökat ansvar i enlighet med utredningens förslag, anser myndigheten att den kommer att ha ökade årliga förvaltningskostnader i storleksordningen 3000 t kr det första året och sedan en permanent utökning om 2000 t kr per år.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Karin Tegmark Wisell. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Britta Björkholm, den tillförordnade enhetschefen Karin Ljung Björklund och chefsjuristen Bitte Bråstad deltagit. Utredaren Daniel Sundvall har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Daniel Sundvall